

1. Genesis 2:5

(5) No shrub of the field was yet in the earth, and no herb of the field had yet sprung up; for the LORD God had not caused it to rain upon the earth, and there was not a man to till the ground;

א. בראשית ב':ה'

(ה) וְכֹל אֲשֶׁר הִשְׁקֵה טָרֵם הִנֵּה בְּאֶרֶץ וְכָל-עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם יִצְמַח כִּי לֹא הִמְטִיר יי אֱלֹהִים עַל-הָאָרֶץ וְאָדָם אִין לְעִבֵד אֶת-הָאֲדָמָה:

2. Rashi on Genesis 2:5:3

Because there was no man to work the soil, and no one recognized the benefit of rain, but when man came and understood that they were essential to the world, he prayed for them, and they fell, and the trees and the herbs sprouted. — [from Chul. 60b]

ב. רש"י על בראשית ב':ה':ג'

(ג) **כי לא המטיר.** ומה טעם לא המטיר, לפי שאדם אין לעבוד את האדמה ואין מכיר בטובתם של גשמים, וכשבא אדם וידע שהם צריך לעולם התפלל עליהם וירדו, וצמחו האילנות והדשאים:

3.

ג. שולחן ערוך אורח חיים סימן צח סעיף ג

יתפלל דרך תחנונים, כרש המבקש בפתח, ובנחת, ושלא תראה עליו **כמשא** ומבקש ליפטר ממנה

משנה ברורה סימן צח ס"ק ט

כמשא - פי' אע"פ שאומרה בלשון תחנונים אם אינו מחשב כמו שצריך דבר ובא לבקש מלפני המלך אלא שמתפלל מפני החיוב לצאת ידי חובתו אינו נכון ומאוד צריך לזהר בזה ומ"מ בדיעבד אפילו אם לא אמרה בלשון תחנונים לא יחזור ויתפלל ועיין בבה"ל

ביאור הלכה סימן צח יתפלל דרך תחנונים וכו'

מה מאוד צריך האדם לזהר בזה כי יש כמה פוסקים המצריכין לחזור ולהתפלל מחמת זה הלא המה הב"ח והא"ר וכן מוכח מהב"י והמאמר מרדכי ומגן גבורים הוכיחו מהרמב"ם [פ"ד מה"ת הלכה ט"ז] דסבר ג"כ הכי

4. Isaiah 29:13

(13) And the Lord said: Forasmuch as this people draw near, and with their mouth and with their lips do honour Me, But have removed their heart far from Me, And their fear of Me is a commandment of men learned by rote;

ד. ישעיהו כ"ט:י"ג

(יג) וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יְיָ עֲנִי נִגְשׁ הָעַם הַזֶּה בְּפִיו וּבִשְׂפָתָיו כִּבְדוּנִי וּלְבָבוֹ רִחַק מִמֶּנִּי וּתְהִי יְרֵאתָם אֵתִי מִצְוַת אַנְשִׁים מְלֻמָּדָה:

5. Messilat Yescharim 20:15

(15) There are three things which a person must look into and consider well in order to acquire such fear. The first is that he is actually standing in the presence of the Creator, Blessed be His Name, and communicating with Him, even though He cannot be seen. This is the hardest of the three for a person to create a true picture of in his heart, for he is entirely unaided by his senses towards this objective. However, one who is possessed of sound intelligence will, with a little thought and attention, be able to implant in his heart the truth of his actually communicating with the Blessed One, of His imploring and entreating Him and being heard and listened to by the Blessed One in the same way that a man, speaking to his friend, is heard and listened to by him.

ה. מסילת ישרים כ':ט"ו

(טו) והנה ג' דברים צריך שיסתכל האדם ויתבונן היטב, כדי שיגיע אל זאת היראה: האחד שהוא עומד ממש לפני הבורא יתברך שמו ונושא ונותן עמו, אף על פי שאין עינו של אדם רואהו, ותראה כי זה הוא היותר קשה שישצטייר בלב האדם ציור אמיתי, יען אין החוש עוזר לזה כלל, אמנם מי שהוא בעל שכל נכון, במעט התבוננות ושימת לב, יוכל לקבוע בלבו אמיתת הדבר, איך הוא בא ונושא ונותן ממש עמו יתברך, ולפניו הוא מתחנן ומאתו הוא מבקש, והוא יתברך שמו מאזין לו מקשיב לדבריו, כאשר ידבר איש אל רעהו ורעהו מקשיב שומע אליו.

1. משנה תורה, הלכות תפילה וברכת כהנים ד':ט"ו-ט"ז

(טו) כוונת הלב כיצד כל תפלה שאינה בכוונה אינה תפלה ואם התפלל בלא כוונה חוזר ומתפלל בכוונה מצא דעתו משובשת ולבו טרוד אסור לו להתפלל עד שתתיישב דעתו לפיכך הבא מן הדרך והוא עיף או מיצר אסור לו להתפלל עד שתתיישב דעתו אמרו חכמים ישהה שלשה ימים עד שינוח ותתקרב דעתו ואחר כך יתפלל.
(טז) כיצד היא הכוונה שיפנה את לבו מכל המחשבות ויראה עצמו כאלו הוא עומד לפני השכינה לפיכך צריך לישב מעט קודם התפלה כדי לכון את לבו ואח"כ יתפלל בנחת ובתחנונים ולא יעשה תפלתו כמי שהיה נושא משאוי ומשליכו והולך לו לפיכך צריך לישב מעט אחר התפלה ואחר כך יפטר חסידיים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם תפלה ושעה אחת לאחר תפלה ומאריכין בתפלה שעה.

6. Mishneh Torah, Prayer and the Priestly Blessing 4:15-16

(15) Inner mindfulness: how does one attain it? Any prayer for which one is not fully mindful is not considered prayer. And if one prays without mindfulness, one must go back and pray [again, this time] with mindfulness. One who is confused or inwardly agitated is forbidden from praying until he settles himself; thus, one who has come in from traveling and is tired or unsettled is forbidden from praying until he settles himself. The sages used to say that he ought to wait for three days until he has rested and his emotions have cooled, and only afterward may he pray.
(16) How is intent (achieved)? A person should turn his heart from all thoughts and envision himself as if he is standing before the presence of God. Therefore he must sit a while before prayer in order to direct his heart and then he can pray with ease and supplications. And he should not treat his prayer like one who is carrying a burden and throws it down and moves on. Therefore he must sit a while after prayer and then take leave. The early pious individuals would wait an hour before prayer and an hour after prayer and would draw out their prayer for an hour.

2. משנה תורה, הלכות תפילה וברכת כהנים ד':י"ח

(יח) וכן אין עומדין להתפלל לא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך מריבה ולא מתוך כעס אלא מתוך דברי תורה ולא מתוך דין והלכה אף על פי שהם דברי תורה כדי שלא יהא לבו טרוד בהלכה אלא מתוך דברי תורה שאין בה עיון כגון הלכות פסוקות.

7. Mishneh Torah, Prayer and the Priestly Blessing 4:18

Similarly, one should not stand to pray in the midst of laughter or irreverent behavior, nor in the midst of a conversation, argument or anger, but rather in the midst of words of Torah. [However, one should not stand to pray] in the midst of a judgment or a [difficult] halachic issue, even though these are words of Torah, lest one's mind be distracted by the halachah in question. Rather, [one should pray] in the midst of words of Torah that do not require deep concentration, e.g., laws that have already been accepted.

ח. טור אורח חיים סימן צח

8. חסידים ואנשי מעשה שהיו מתבודדים ומכוונין בתפלתן עד שהיו מגיעים להתפשטות הגשמיות ולהתגברות רוח השכלית עד שהיו מגיעים קרוב למעלת הנבואה ואם תבא לו מחשבה אחרת בתוך התפלה ישתוק עד שתבטל המחשבה ולא יתפלל לא במקום שיש בו דבר שמבטל כוונתו ולא בשעה המבטלת כוונתו דא"ר חייא בר אשי אמר רב כל שאין דעתו מיושבת עליו אל יתפלל רבי חנינא ביומא דרתח פירוש ביום שהיה כועס לא הוה מצלי רבי אליעזר אומר הבא מן הדרך אל יתפלל תוך ג' ימים ר' אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר אף המיצר שמואל לא הוה מצלי בביתא דאית ביה שכרא מפני הריח שטורדו רב פפא לא הוה מצלי בביתא דאית ביה הרסנא וכתב הר"ם מרוטנבורק אין אנו נזהרין עתה בכל זה שאין אנו מכוונין כל כך בתפילה

ט. שולחן ערוך אורח חיים סימן צח סעיף ב

9. לא יתפלל במקום שיש דבר שמבטל כוונתו, ולא בשעה המבטלת כוונתו, (טור בשם ר"מ מרוטנברג הגה"מ פ"ד מהלכות תפלה). ועכשיו אין אנו נזהרין בכל זה. מפני שאין אנו מכוונים כ"כ בתפלה

Made with the Sefaria Source Sheet Builder
www.sefaria.org/sheets